

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SÜRELİDİR

7/12069

7/12070

11.12.2010

SAYI : B.02.0.007.00/141

KONU : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 02.02.2010 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-19300 sayılı yazısı.

İlgi yazı ile Bakanlığımıza gönderilen Giresun Milletvekili Sayın Murat ÖZKAN ve Van Milletvekili Fatma KURTULAN'a ait Yazılı Soru Önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 2 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 2 Yazı

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN MURAT ÖZKAN'IN
7/12070 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Sokakta çalışan ve sokakta yaşayan çocuklarla ilgili sorunlar; gerek cinayet, yaralama, gasp, soygun gibi adli vakalarda, gerekse kamu vicdanını sızlatan basın yayın görüntüleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bakanlığınıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bu tarz sorunların çözümü için faaliyet gösteren kamu kurumudur.

Sokakta yaşayan ve sokakta çalışan çocuklarla ilgili olarak;

SORU 1:

1999 yılında İstanbul'da pilot uygulama olarak başlatılan ve iktidar döneminizde bu konuda bir yasal düzenleme yapılmaksızın sadece bir Başbakanlık Genelgesi ile ülkenin genelinde uygulanması öngörülen "sokak çocuklarına yönelik yeni uygulama modeli" başarılı olmuş mudur?

CEVAP 1 :

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için SHÇEK'e bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmet vermektedir.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların, örgün eğitim veya mesleki eğitime dahil edilmeleri ve ailelerinin yanına veya kurum bakımına yönlendirilerek, eğitimi tamamlamış ya da iş sahibi gençler olarak rehabilitasyonlarının tamamlanması amacıyla, 2004 yılında Başbakanımız Sn. Recep Tayyip ERDOĞAN'ın talimatıyla Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı'nın koordinasyonunda, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Milli Eğitim Bakanı ve Adalet Bakanından oluşan bir komite kurulmuştur. Komite bir dizi toplantı yapmak suretiyle; sokak çocukları ve uyuşturucu madde kullanımının önlenmesi konularında çalışmalar yapmış, bu konuların birlikte ele alınması amacıyla, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu koordinatörlüğünde proje geliştirilmesi istenmiştir. Bu çerçevede, SHÇEK Genel Müdürlüğü tarafından kapsamlı bir model geliştirilmiş, Sayın Bakanlara 09.11.2004 ile 20.12.2004 tarihlerinde takdim edilmiş ve uygulanabilir olduğu konusunda ortak bir fikir oluşmuştur.

Bakanlardan oluşan Komitenin talimatları ile SHÇEK Genel Müdürlüğü'nce, Türkiye genelinde uygulanmak üzere basamaklandırılmış yeni hizmet modeli hazırlanmış ve model Başbakanlığın 2005/5 nolu genelgesi, 25 Mart 2005 tarihli ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak uygulamaya konulmuştur.

Yeni Hizmet Modeli, öncelikle sokakta çalıştırılan, sokakta 24 saatini geçirip her türlü istismara açık olan, madde kullanan çocukların sokaktan çekilerek örgün eğitim ve mesleki eğitime yönlendirilmelerini, madde bağımlılığı tedavilerinin yapılmasını, barınma, beslenme, giyim, sağlık, eğitim vb. tüm ihtiyaçlarının karşılanmasını, toplumla yeniden bütünleştirilmesini içeren çok sektörlü yaklaşımı

içermektedir. Ayrıca çocukların sokakta çalıştırılmalarını ve yaşamalarını önleyici tedbirleri de kapsamaktadır.

Hizmet Modeli öncelikle sorunun yoğun görüldüğü, İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin ve Bursa illerinde uygulanmaya başlamıştır. SHÇEK Genel Müdürlüğü 1997 yılı itibariyle 1 Çocuk ve Gençlik Merkeziyle başlattığı hizmetlerini, 2010 yılı Ocak ayı itibariyle 30 ilde, 38 Merkez ve bu merkezlere bağlı olarak hizmet veren 6 Gözlemevi ile sürdürmektedir.

Koruyucu ve önleyici hizmetler çerçevesinde, Çocuk ve Gençlik Merkezlerinden hizmet alan sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocuklara yönelik olarak; eğitim-öğretim sistemine kazandırma ve/veya eğitim-öğretim sisteminde destekleme, mesleki beceri kazandırma, psiko-sosyal gelişimlerini destekleme, sağlık taramaları ile madde kullanan çocukları tedaviye yönlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Bununla birlikte sokakta yaşayan çocukların ailelerine yönelik psiko-sosyal destek ve bilinçlendirme çalışmaları, meslek edindirme faaliyetleri, ekonomik yoksunluk içinde olduğu belirlenen ailelere sosyal yardım hizmetleri, çocukların aileye dönüşlerinin mümkün olduğu durumların tespiti halinde aile ve çocuğun bir arada yaşamasına ilişkin uyum çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

SORU 2:

Sadece 3 büyük ilde, sokakta yaşayan çocuk sayısı kaçtır? Sokakta çalıştırılan çocuk sayısı kaçtır?

CEVAP 2 :

Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukları tehlikelerden korumak ve sosyal rehabilitasyonlarını sağlamak için Genel Müdürlüğümüze bağlı Çocuk ve Gençlik Merkezleri hizmet vermektedir. Sokakta yaşayan ve/veya çalıştırılan çocukların yoğun olarak görüldüğü 30 ilde 38 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı 6 Gözlemevi hizmet vermektedir.

2009 Yılı Sonu İtibari İle Çocuk ve Gençlik Merkezleri Tarafından Sokakta Tespiti Yapılan ve Kurum Hizmetlerinden Yararlandınlan Çocuk Sayıları			
	ANKARA	İSTANBUL	İZMİR
Sokakta Yaşayan Çocuk Sayısı	-	147	20
Sokakta Çalıştırılan Çocuk Sayısı	83	893	84

SORU 3:

Çocuk Koruma Kanunu'nda, sokak çocuklarına yönelik korunma ve bakım tedbirleri öngörüldüğü halde, kendi yasal takip süreci içerisinde (vaka-i adliyeden) gelen kararlar hariç olmak üzere, son 5 yılda sokakta yaşayan ve çalışan çocuklar hakkında Bakanlığınıza bağlı SHÇEK'in başlattığı girişimlerle kaç adet tedbir kararı alınmıştır?

CEVAP 3 :

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, çocuk ihmali ve istismarı konusunda ivedi tedbirlerin alınmasını öngörmekte ve çocukların yararını gözetmektedir. Bu çerçevede sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklar alanında koruyucu ve önleyici çalışmalara ağırlık verilmektedir.

Çocuk ve Gençlik Merkezlerinden Yıllar İtibari İle Hizmetten Yararlanan Çocuk Sayıları

Yıl	2005	2006	2007	2008	2009
Hizmetten yararlanan çocuk sayısı	7837	9114	8947	10778	8756
Koruma altına alınan çocuk sayısı	81	66	97	69	37
Aile yanına döndürülen çocuk sayısı	1911	1746	5940	4851	1888
Ailesi hakkında suç duyurusunda bulunulan çocuk sayısı	137	49	103	1347	740
Ceza alan aile sayısı	123	115	211	1234	151

SORU 4:

2006 yılından sonra sokak çocuklarına yönelik Başbakanlık genelgesiyle belirlenmiş illerdeki faaliyetler izlenmiş midir, bu tarihten sonra eşgüdüm toplantıları yapılmış mıdır? Sokakta çalışan çocuklarla ilgili olarak ortaya çıkan olumsuz sonuçları bu ihmal oluşturmuş olabilir mi?

CEVAP 4 :

Hizmet Modelinin belirlenen illerde uygulamaya geçilmesi için 16-17 Haziran 2005 tarihinde İstanbul İlinde geniş katılımlı bir eşgüdüm toplantısı düzenlenmiştir.

Sokakta Yaşayan ve Sokakta Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Hizmet Modeli Eşgüdüm Toplantısına, Devlet Bakanı Sayın Nimet Çubukçu ve İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir Aksu'nun katılımı, Kurumların üst düzey bürokratları, belirlenen illerin en üst yöneticileri, Üniversitelerden, Sivil Toplum Kuruluşlarından ve Medyadan Temsilciler katılmıştır. Bu toplantıda, ortak bir anlayış ve strateji geliştirilmiştir. Toplantıda her il için eylem planları hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

21.12.2005 tarihinde Başbakanlık toplantı salonunda Bakanlardan oluşan Komite toplanarak yapılan çalışmalar değerlendirilmiş, ihtiyaçlar belirlenmiştir.

2006 Yılında modelin uygulandığı illerde, BM UNİCEF Türkiye Temsilciliğinin teknik desteği ile İl Değerlendirme Toplantıları düzenlenmiş ve illerin yerel temsilcileri ile İl Eylem Planları oluşturulmuştur.

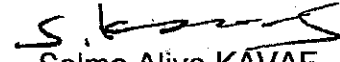
2007 yılı Mayıs ayında ise Ankara'da Yeni Hizmet Modeli İzleme ve Değerlendirme Kurulu Üyeleri ile Yeni Hizmet Modeli kapsamında yapılan çalışmalar değerlendirilmiş ve Bakanlar Komitesinin toplantı gündeminde hangi konuların ele alınmasının faydalı olacağı konular görüşülmüştür.

İl Eylem Planları doğrultusunda yapılan çalışmaların değerlendirildiği rapor hazırlanmış, Bakanlıkların konu ile ilgili oluşturulan İzleme ve Değerlendirme Kurulu Üyelerine sunulmuştur. Çalışmaların başarılı yanları ve aksayan yönleri İzleme ve Değerlendirme Kurulu toplantısında tartışılmış ve gerekli tedbirlerin alınması yönünde kararlar alınmıştır.

14.10.2009 tarihinde Genel Müdürlüğümüzde İzleme ve Değerlendirme Kurulu Üyeleri ile sokakta yaşayan-çalıştırılan çocuklara yönelik Yeni Hizmet Modeli İl Eylem Planlarının değerlendirilmesi toplantısı yapılmıştır.

02.11.2009, 09.11.2009, 29.12.2009 tarihlerinde BM UNICEF Türkiye Temsilciliğinin teknik desteği ile İzmir, Bursa ve Ankara'da Başbakanlık Genelgesi ile uygulamaya konulan Yeni Hizmet Modelinin ve İl eylem planlarının değerlendirilmesi amacıyla Sokakta Yaşayan Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Geliştirilen Yeni Hizmet Modelinin İl Eylem Planlarının Değerlendirilmesi çalıştayları yapılmıştır. 2010 yılı Mart ayı sonuna kadar da İstanbul, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin illerinde çalıştaylar düzenlenmesi planlanmıştır. UNICEF'in teknik desteği ile bu kapsamda yürütülen çalışmalar uluslar arası çalışmalarla da kıyaslanarak değerlendirilmekte ve raporlanmaktadır.

Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF
Devlet Bakanı